

НАРОДНИ МУЗЕЈ БИО ДОМАЋИН 14. МЕЂУНАРОДНОГ КОЛОКВИЈУМА О ПОГРЕБНОЈ АРХЕОЛОГИЈИ

ЕВРОПСКИ АРХЕОЛОЗИ У ЧАЧКУ

Народни музеј, установа културе од националног значаја, био је прошле недеље домаћин 14. Међународног колоквијума о погребној археологији, посвећеног свом дугогодишњем сараднику и дародавцу Растку Васићу. Поред домаћих археолога, у овом скупу су учествовали стручњаци из Велике Британије, Аустрије, Румуније, Молдавије, Грчке, Украјине, Чешке, Словеније, Хрватске и Босне и Херцеговине. Домаћин скупа у име Града био је председник градске Скупштине Вељко Неговановић.

Поздрављајући госте из Европе, директорка Музеја Делфина Рајић представила је укратко личну карту установе, напомињући да су музеји професионални чувари материјалног наслеђа свих минулих епоха, па сходно томе и Музеј у Чачку, више од шест деценија, баштини

око 20.000 предмета везаних за културно наслеђе Чачка и околине, и по томе је јединствен у региону. За 63 године постојања, чачански Музеј је организовао 82 од укупно 139 археолошких ископавања, која су изведена на територији чачанског краја.

Археолошка прошлост Чачка и његове ближе и даље околине привлачила је пажњу бројних путописаца и истраживача још у 19. веку. Поред вести о археолошким налазима на овом подручју, које су објављивали Михаило Валтровић, Владимир

Карић, Јован Ердељановић, Феликс Каниц, Алекса Станојевић, посебно место у историјату локалне археологије заузимају истраживања која је организовао професор чачанске Гимназије Сима Тројановић, велики заљубљеник у тада, потпуно непознату прошлост Балкана. У Чачку је службовао од 1886. до 1891, а стручној јавности је познатији као веома цењени етнограф и један од оснивача Етнографског музеја у Београду. Тројановић је резултате ископавања тумула у драгачевским селима Марковица и Негришори публиковао, чиме их је сачувао од заборава, а они су коришћени и цитирани у стручној литератури. На основу бележака првих путописаца и истраживача сазнајемо да је на простору шире околине Чачка постојао веома велики број хумки, што је упућивало на откривање једне нове, тада потпуно непознате културе, чије највидљивије обележје представља управо сахрањивање под овим конструкцијама које имају облик избочене калоте, видно издвојене од околине. Оне су биле сигуран доказ постојања праисторијских гробова са често, богатим даровима, што је подстицало истраживања на ширем простору западне Србије и источне Босне, за која је карактеристичан исти културни феномен.

Добри предуслови за рад условили

су прва археолошка истраживања хумки на локалитету Гротница у Гучи 1956, а развојни пут Народног музеја трасирала су археолошка истраживања у Атеници 1958. која, због начина сахрањивања, богатих и разноврсних гробних дарова, високог друштвеног ранга покојника, сврставају Чачак међу веома препознатљиве тачке на археолошкој мапи Европе, навела је Делфина Рајић.

- Богати резултати теренских истраживања подстакли су напредовање у проучавању металних доба, по којима наш Музеј, такође, постаје веома познат. И публиковање досадашњих резултата допринело је широком упознавању са археолошким материјалом из чачанске регије, као и учествовању и организовању научних скупова. Један од научних симпозијума, одржан 2002, коме је домаћин био наш Музеј, био је посвећен истраживањима тумула у Мојсињу, а Зборник радова са тог скупа и данас представља, често незаобилазну стручну литературу. И овај скуп, коме су присуствовала значајна имена из области европске археологије, допринос је даљем развоју праисторијске науке и означава нови напредак у решавању бројних питања струке – рекла је Делфина Рајић.

3. I. С.

